

ZDENĚK JAROŠ – životopis

Pro „Příběhy našich sousedů“ zpracovali Vojtěch Bohuslav, Anna Borská, Zuzana Coufalová a Matěj Trnka pod vedením Mgr. Aleny Lapešové

Zdeněk Jaroš se narodil 8. února 1941 v Brně. Oba jeho rodiče byli lékaři a společně se Zdeňkem a jeho starší sestrou Hanou žili v domě v centru Brna. Pan Jaroš se narodil během druhé světové války, a přestože byl ještě malý, silně se mu vryly do paměti události z podzimu roku 1944.

Tehdy v listopadu v Brně zažil mohutný nálet, kterým chtěli spojenečtí letci poškodit strategické objekty nepřítele. Velké množství bomb ale zasáhlo i centrum města a způsobilo velké ztráty na životech civilních obyvatel. Malý Zdeněk se tehdy s rodiči a se sestrou ukrýval v protiletectvém krytu. Když po skončení náletu vyšli ven, zjistili, že byl zasažen vedlejší dům a rovněž jejich dům je kvůli silnému poškození neobyvatelný.

Koncem listopadu proto odjeli do Jevíčka, odkud pocházel Zdeňkův tatínek. Zde žily obě děti společně s maminkou, která byla tehdy v domácnosti. Tatínek se vrátil do Brna, kde nadále pracoval jako lékař, a za rodinou do Jevíčka dojížděl.

V Jevíčku zažil pan Jaroš konec války a osvobození městečka Rudou armádou. Situace tehdy byla velmi napjatá a nebezpečná, ale jako malé děti ji vnímaly jinak než dospělí a vše považovaly spíše za velké dobrodružství. Vzpomíná na

poslední dny války, kdy Němci hrozili vyhozením městečka do vzduchu. Pravděpodobně tak chtěli zpomalit postup Rudé armády. Německý velitel se však nakonec v noci z 8. na 9. května zastřelil a do Jevíčka vstoupili Rusové, kteří byli vítáni jako osvoboditelé.

V létě roku 1945 se rodina vrátila zpět do Brna a opět bydleli v centru. Po válce začal malý Zdeněk chodit do obecné školy, která se nacházela na Jakubském náměstí, později postoupil na měšťanku v Husově ulici. Třídy tehdy byly velmi přeplněné, nebylo výjimkou, když se v nich tísnilo 40 - 45 žáků. Bylo to také období, kdy s kamarády podnikal dle jeho slov vzrušující výpravy do opuštěných vybombardovaných domů, sklepů a ruin.

Z. Jaroš s rodiči a se sestrou

V únoru 1948 nastaly v republice velké politické změny. K moci se dostali komunisté a ve škole se změnila atmosféra. Musela odejít řada učitelů, kteří byli nahrazeni lidmi nevzdělanými, ale majícími správné smýšlení. Panu Jarošovi byl neustále připomínán jeho nevhodný (tj. buržoazní) původ, dokonce ho vyučující vodili po škole a ukazovali spolužákům jako exemplář buržoazního dítěte. Malého Zdeňka to velice ponižovalo a vnímal to jako obrovskou nespravedlnost.

Po ukončení základního vzdělání ho rodiče přihlásili na tzv. jedenáctiletku, aby dosáhl maturity. Zde se začal hodně věnovat sportu. Přestože

odmaturoval s vyznamenáním, nedostal se na vysokou školu, protože podle tehdejších požadavků neměl vhodný kádrový profil. Bylo mu doporučeno, aby svůj buržoazní původ odčinil v ostravských dolech, kde se měl mezi dělnickou třídou takzvaně polepšit. Zde strávil téměř tři roky. Neustále ho pronásledoval pocit zklamání a zmaru, protože ničím nebyl.

V roce 1960 nastoupil povinnou vojenskou službu, kterou absolvoval u 151. protiletadlového pluku v Ruzyni. Po návratu z vojny chtěl studovat na vysoké škole, každý rok si podával přihlášku ke studiu, ale opakovaně nebyl přijat pro dostatek vhodnějších kandidátů. Mezi tím pracoval jako dělník, kdy s vrtnou soupravou prováděl vrty pro stavební účely. Šťastnější byl v osobním životě, v roce 1965 se oženil a s manželkou Jindřiškou, která pochází z Jihlavy, jsou spolu dodnes.

Na počátku roku 1968 si opět podal přihlášku na vysokou školu a ke svému velkému překvapení byl přijat k dálkovému studiu na Pedagogické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně obor čeština - tělocvik. Ve společnosti již byly cítit velké změny a do dění byl rychle vtažen i pan Jaroš. Pracovně se tehdy pohyboval v okolí Brna a začal se zúčastňovat akcí skupin, které chtěly komunisty zbavit moci, chtěly prosadit více politických stran v zemi a obnovit samostatnou sociální demokracii. V srpnu 1968 ale všechno nabralo úplně jiný směr. Do Československa přišla vojska Varšavské smlouvy a všem nadějným změnám byl konec.

V souvislosti s těmito událostmi došlo k velikému obratu v osobním životě pana Jaroše. Při jedné z akcí byl 29. srpna těžce zraněn a se studiem tělesné výchovy byl konec. Více než rok prožil v nemocnicích a rehabilitačních zařízeních. Obor studia musel změnit - místo tělocviku si vybral dějepis. A jak se později ukázalo, bylo to rozhodnutí velice šťastné, protože historie ho v následujících letech úplně pohltila a stala se náplní jeho života.

Po ukončení studia začal v roce 1973 učit. To už se s manželkou, rovněž učitelkou, přestěhovali do Jihlavy. Pedagogická práce ho však nebavila, a jak sám říká, neuměl to, nedokázal si porozumět s dětmi. Když se po šesti letech objevila možnost nastoupit do jihlavského muzea, bez rozmýšlení jí využil. V letech 1982 -1987 ještě dálkově vystudoval filozofickou fakultu. V Muzeu Vysočiny strávil třicet let a významně se podílel na jeho modernizaci.

Na začátku 90. let 20. století vstoupil do jihlavské politiky. Jako nestraník působil v Zastupitelstvu města Jihlavy, později se stal městským radním.

Často si o lidech, se kterými se setkával, myslel své, často se dostával do střetů, ale snažil se pro Jihlavu dělat to nejlepší. Současně se nadále věnoval jihlavské a regionální historii, vydal řadu odborných publikací, článků a také přednášel. Za svoji práci historika získal v roce 2001 Cenu Rady města Jihlavy a v roce 2011 Cenu města Jihlavy.

V současné době již v politice nepůsobí, rovněž ze zaměstnání v muzeu odešel do penze, ale v aktivitě a pracovitosti nepolevuje. Stále se zajímá o dění kolem sebe, přednáší a připravuje další odborné publikace o jihlavské historii.

